

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

Hotărârea Guvernului pentru aprobarea Programului de susținere a producției de struguri de masă pentru anul 2022

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

2.1. Sursa proiectului de act normativ: inițiativa Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale

2.2. Descrierea situației actuale

Strugurii de masă sunt cultivați pentru calitățile lor gustative și nutriționale superioare valoroase organismului pentru conținutul în vitamine, minerale, antioxidanți. Consumați cu regularitate strugurii de masă aduc beneficii organismului cu rol important pentru acesta ca: reconfortant, mineralizant, energetic, terapeutic.

Suprafața de struguri de masă la nivelul anului 2020 a scăzut față de anul 2019 și 2018 respectiv de la 6.335 ha în anul 2018 la 6.284 ha în anul 2019 la 6.165 ha în anul 2020 (date INS).

Această scădere a suprafețelor s-au datorat următoarelor motive:

- programul de reconversie al plantațiilor viticole a finanțat doar strugurii pentru vin;
- tehnologia de cultivare a strugurilor pentru masă implică mai multe costuri și mai multe operațiuni manuale, necesitând forță de muncă specializată;
- dificultăți în comercializarea strugurilor de masă în lipsa spațiilor de păstrare adecvate, depozitelor și halelor frigorifice, având în vedere că aceștia sunt extrem de perisabili.

Producția a avut un trend descendent de la 71.405 tone în anul 2018 la 55.721 tone în anul 2019 la 52.353 tone în anul 2020 (date operative INS).

	Suprafața totală (ha)	Producția totală (to)
Anul 2018	6.335	71.405
Anul 2019	6.284	55.721
Anul 2020	6.165	52.353

Date INS

La nivelul Agenției de Plăți și Intervenție pentru Agricultură pentru campania 2021 s-a înregistrat o suprafață declarată de 2.998,50 ha aferentă unui număr de 3.815 fermieri înscrși.

Majoritatea suprafețelor sunt exploatate de către micii fermieri constituiți în ferme de familie.

Județele cu cele mai mari suprafețe cultivate cu struguri de masă sunt: Vrancea, Buzău, Constanța, Vaslui, Galați, Iași, Tulcea, Prahova, Giurgiu, Vâlcea, Timiș, Arad.

La nivelul României, consumul de struguri de masă anual/cap de locuitor reprezintă 7,9 kg.

Deficitul de producție la cultura strugurilor de masă se datorează costurilor mari de producție, cum ar fi: lucrări de întreținere a solului și aplicarea erbicidelor, fertilizări, irigare, tratamente împotriva bolilor și dăunătorilor, costuri mari cu forța de muncă necesitând multe lucrări manuale cum ar fi: mușuroit, dezmușuroit, completat goluri, revizuirea sistemului de susținere tăierile, adunat coarde, dirijarea coardelor, lucrări și operații în verde obișnuite (plivitul, legatul lăstarilor, cârnitul, defrunzitul parțial, copcitul) și operații în verde speciale strugurilor de masă (rărirea numărului de inflorescențe, scurtarea inflorescențelor a ciorchinilor, inelarea).

Slaba asociere a producătorilor agricoli, lipsa spațiilor destinate condiționării (sortare, ambalare etc.) și păstrării corespunzătoare a strugurilor de masă, a creat dificultăți în valorificarea producției către piață, ceea ce a condus la creșterea importului de strugurilor de masă.

Din analiza datelor privind schimburile comerciale cu strugurii de masă în perioada 2018 – 2021 s-au constatat solduri anuale negative, ceea ce impune necesitatea creșterii producției interne de struguri de masă.

Specifi- care	IMPORT		EXPORT		Sold
Anul	tone	mii €	tone	mii €	mii €
2018	39.842,50	39.428,26	232,28	241,58	-39.186,68
2019	44.600,92	41.556,60	203,39	232,45	-41.324,15
2020	41.981,49	42.787,62	268,03	328,93	-42.458,69
2021 (1.01- 30.11)	42.862,08	45.535,34	160,55	211,51	-45.323.83

Principalele țări UE din care România importă struguri de masă sunt: Italia, Grecia, Olanda, Germania, Spania.

Principalele țări terțe din care România importă struguri de masă sunt: Moldova, Turcia, Macedonia.

Pentru a se asigura necesarul de consum al populației trebuie menținute suprafețele dedicate acestor exploatații, motivarea producătorilor existenți să nu abandoneze această cultură, precum și încurajarea fermierilor să înființeze exploatații noi în zonele cu tradiție.

Prin promovarea acestui proiect de act normativ se asigură creșterea suprafețelor cu înființarea de noi plantații cu struguri de masă, a nivelurilor de producție, a locurilor de muncă în zona rurală, precum și încurajarea fermierilor de a întreține plantațiile existente.

De asemenea, în Programul de Guvernare, sunt prevăzute următoarele obiective:

- continuarea aplicării tuturor formelor de sprijin și introducerea de mecanisme și instrumente noi pentru agricultură;
- echilibrarea balanței comerciale cu produse agroalimentare, prin reducerea importurilor, stimularea exportului, a producției și a consumului de produse românești.

Este necesară susținerea strugurilor de masă și datorită faptului că aceste plantații nu beneficiază de alte scheme de tipul schemelor cuplate și de asemenea nu este suficient de sustinute financiar prin măsurile din cadrul PNDR.

Totodată, având în vedere că piața europeană a strugurilor de masă este extrem de competitivă, se impune acordarea unui sprijin financiar producătorilor de struguri de masă.

În acest sens a fost elaborat proiectul de Hotărârea Guvernului pentru aprobarea programului de susținere a producției de struguri de masă pentru anul 2022.

2.3. Schimbări preconizate

Prezenta hotărâre stabilește o schemă transparentă de ajutor de minimis, potrivit prevederilor Regulamentului (UE) nr. 1408/2013 al Comisiei din 18 decembrie 2013 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis în sectorul agricol, modificat prin Regulamentul (UE) nr. 2019/3016 al Comisiei din 21 februarie 2019, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1408/2013 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis în sectorul agricol denumit în continuare Regulamentul de minimis în sectorul agricol.

Schema de ajutor de minimis se acordă întreprinderilor/ întreprinderilor unice care își desfășoară activitatea în domeniul producției primare de produse agricole, pentru susținerea producției de struguri de masă.

Beneficiarii acestui sprijin financiar sunt:

- producătorii agricoli persoane fizice care dețin atestat de producător emis în baza Legii nr.145/2014 pentru stabilirea unor măsuri de reglementare a pieței produselor din sectorul agricol, cu modificările și completările ulterioare, valabil până la 31 decembrie 2022.

- producătorii agricoli persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale și întreprinderi familiale, constituite potrivit prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016;

- producătorii agricoli persoane juridice.

Pentru a fi eligibili la aplicarea schemei de ajutor la cultura strugurilor de masă, solicitanții trebuie să îndeplinească următoarele criterii cumulative de eligibilitate:

a) să solicite ajutorul de minimis prevăzut de prezenta hotărâre;

b) să utilizeze o suprafață cultivată cu struguri de masă de minimum 1.000 mp și un maximum de 10 ha, inclusiv, marcată la loc vizibil cu o placă-indicator/exploatație, pe care să se găsească inscripția „Program susținere strugurii de masă, anul, beneficiar numărul, Direcția Agricolă Județeană/a Municipiului București“ cu dimensiunea minimă recomandată de 50 cm/70 cm;

c) să obțină o producție de minimum 6000 kg struguri de masă/ha de pe suprafața prevăzută la lit. b);

- d) să fie înregistrați în evidențele Registrului agricol deschis la primăriile în a căror rază administrativ-teritorială se află suprafețele cu plantațiile de struguri de masă, în anul 2022, la specificația vii nobile pe rod, pentru struguri de masă.
- e) să dețină Registrul de evidență a tratamentelor cu produse de protecție a plantelor, completat și avizat de oficiul fitosanitar județean;
- f) să facă dovada producției realizate potrivit prevederilor lit. c) prin documente justificative, în funcție de forma de organizare .

Dovada producției realizate prin documente justificative dă posibilitatea urmăririi trasabilității produselor, de la poarta fermei până la consumatorul final, astfel că se realizează verificarea provenienței produselor și a calității acestora, prin controalele fitosanitare.

Astfel, documentele justificative fac dovada că schema de minimis și-a atins scopul, se acordă celor care desfășoară activitate economică în domeniul producției primare de produse, astfel că fermierii care au calitatea de producător agricol primesc acest sprijin financiar.

Prin schema propusă, în anul 2022, pentru susținerea producției de struguri de masă se stabilește un cuantum de 1200 euro/ha cultivat cu struguri de masă, suprafața minimă eligibilă fiind de 0,1 ha. Calculul sprijinului se face proporțional cu suprafața de pe care s-a obținut o cantitate minimă de 6000 kg/ha.

Acest ajutor urmărește realizarea unei producții cantitative și calitative și are rolul de a eficientiza activitatea exploatațiilor prin capitalizarea acestora, precum și asigurarea necesarului de consum de calitate.

Valorificarea producției se face în perioada 15 august - 21 noiembrie inclusiv, a anului de cerere.

Valoarea totală a ajutoarelor de minimis care se acordă unei întreprinderi/întreprinderi unice nu poate depăși suma de 20.000 euro pe durata a trei exerciții financiare, în cursul exercițiului financiar actual, respectiv anul depunerii cererii de înscriere în program și în cele două exerciții financiare precedente, conform prevederilor art. 3 alin. (2) din Regulamentul de minimis în sectorul agricol.

Bugetul pentru acordarea ajutorului de minimis este de 15.000,00 mii lei, reprezentând echivalentul a maximum 3000 mii euro.

Cererea de înscriere în program și documentele aferente se depun până la data de 30 iunie, inclusiv la direcțiile agricole județene și a Municipiului București.

Proiectul mai prevede faptul că responsabilii desemnați cu primirea cererilor din cadrul DAJ, înainte de înregistrarea cererii în registrul unic pentru accesarea programului, verifică existența tuturor documentelor obligatorii, efectuează corespondența datelor din cerere cu datele din documente și întocmește un proces-verbal de verificare a documentelor.

După verificarea documentelor, responsabilii desemnați din cadrul DAJ, respectiv a municipiului București înregistrează cererea în Registrul unic pentru accesarea programului.

După înregistrarea cererii, în Registrul unic pentru accesarea programului, DAJ solicită APIA desemnarea unui reprezentant în vederea constituirii unei echipe mixte pentru efectuarea verificărilor

în teren a producției strugurilor de masă. Verificările constau în identificarea culturii, măsurarea suprafeței și evaluarea producției.

Echipele mixte efectuează verificările în baza notificării scrise privind evaluarea producției, transmisă la DAJ de către beneficiari, prin e-mail, fax sau poștă și întocmesc fișa de verificare.

Beneficiarii sunt obligați să transmită în scris notificarea, prin e-mail, fax sau poștă, cu cel mult 10 zile, dar nu mai puțin de 48 de ore înainte de începerea recoltării, pentru a se asigura organizarea echipelor de control.

Pentru obținerea sprijinului, după efectuarea verificărilor, potențialii beneficiari înregistrați în Registrul unic pentru accesarea programului, au obligația să depună la DAJ unde au depus cererea de înscriere, documentele justificative, precum și copia Registrului de evidență a tratamentelor cu produse de protecție a plantelor, completat la zi și avizat de oficiul fitosanitar județean, până la 21 noiembrie, inclusiv, a anului de cerere.

Proiectul de act normativ mai reglementează și întocmirea unor situații centralizatoare cu sumele necesare pentru acordarea sprijinului financiar, care se întocmesc de structurile implicate în vederea deschiderii de credite bugetare și alimentarea conturilor direcțiilor pentru agricultură județene, respectiv a municipiului București, în scopul virării sumelor cuvenite în conturile beneficiarilor, potrivit legislației în vigoare, precum și statuarea unor termene limită de depunere a acestora.

Totodată, proiectul de act normativ mai prevede și dispoziții cu privire la recuperarea sumelor necuvenite, documentul prin care se recuperează debitul, modul de calcul al accesoriilor, bugetul la care se face venit și procedura de contestare de către beneficiari.

Acordarea ajutorului reglementat de prezenta hotărâre va duce la sporirea interesului producătorilor agricoli în menținerea și creșterea plantațiilor de struguri de masă precum și înființarea unor centre de colectare a producției de fructe respectiv a strugurilor de masă, a spațiilor destinate condiționării (sortare, ambalare) și păstrării corespunzătoare a acestora, precum și menținerea în cultură a exploatațiilor din zonele cu tradiție.

2.4. Alte informații

Nu este cazul

Secțiunea a 3-a

Impactul socioeconomic

3.1. Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

Prin promovarea acestui proiect de act normativ se asigură creșterea suprafețelor cu înființarea de noi plantații cu struguri de masă, a nivelurilor de producție, a locurilor de muncă în zona rurală, precum și încurajarea fermierilor de a întreține plantațiile existente.

Resursele financiare necesare implementării acestui ajutor de minimis se vor încadra în prevederile bugetare ale Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale pe anul 2022, aprobate cu această

destinație și se regăsesc în cadrul Secțiunii a 4-a Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri la pct. 4.8. Alte informații.

3.2. Impactul social

Acordarea acestui ajutor de minimis producătorilor agricoli va duce la dezvoltarea exploatațiilor agricole, la încurajarea constituirii fermierilor în forme asociative, menținerea în cultură a suprafețelor din zonele cu tradiție, a plantațiilor de struguri de masă.

Sprijinirea fermierilor ar putea avea ca efecte echilibrarea balanței veniturilor și cheltuielilor, astfel ameliorându-și nivelul de trai, menținându-se în activitate și evitându-se depopularea spațiului rural, menținându-se locurile de muncă precum și atragerea tinerilor în spațiul rural.

3.3. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Nu are impact. Proiectul este corelat cu dispozițiile Convenției europene a drepturilor omului și ale protocolului adițional la aceasta, ratificate de România, precum și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

3.4. Impactul macroeconomic

Nu este cazul

3.4.1. Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

Nu este cazul

3.4.2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

Ajutoarele de minimis din agricultură cad sub incidența prevederilor art. 49 alin.(2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996 și al Regulamentului de minimis în sectorul agricol.

3.5. Impactul asupra mediului de afaceri

Ajutorul de minimis reglementat de prezentul proiect va contribui la creșterea și stabilizarea cantitativă și calitativă a producțiilor de materii prime, la echilibrarea balanței veniturilor și cheltuielilor producătorilor agricoli, ajutându-i să se reazeze într-o poziție mai stabilă și mai echilibrată în raport cu partenerii de afaceri.

3.6. Impactul asupra mediului înconjurător

Nu este cazul

3.7. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

3.8. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile

Nu este cazul.

3.9. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri

- în mii lei (RON) -						
Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
1	2	3	4	5	6	7
4.1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
1. buget de stat, din acesta:						
1. impozit pe profit						
2. impozit pe venit						
1. bugete locale						
1. impozit pe profit						
1. bugetul asigurărilor sociale de stat:						
1. contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri (Se va menționa natura acestora.)						
4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:						
1. buget de stat, din acesta:						
1. cheltuieli de personal						
2. bunuri și servicii						
1. bugete locale:						
1. cheltuieli de personal						
2. bunuri și servicii						
1. bugetul asigurărilor sociale de stat:						
1. cheltuieli de personal						
2. bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli (Se va menționa natura acestora.)						
4.3. Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
b) bugete locale						
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						

4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
4.7. Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente: 1. fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată; 2. declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.						
4.8. Alte informații Resursele financiare necesare aplicării schemei de ajutor de minimis prevăzute de prezenta hotărâre sunt în sumă 15.000,00 mii lei, reprezentând echivalentul a maximum 3.000 mii euro și se asigură din bugetul aprobat Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale pe anul 2022, la capitolul 83.01 „Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânătoare”, titlul 51 "Transferuri între unități ale administrației publice", articolul 51.01 "Transferuri curente", alineatul 51.01.01 "Transferuri către instituții publice", direcțiilor pentru agricultură județene și a municipiului București, care asigură sumele necesare acordării schemei de la capitolul 83.10 "Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânătoare", titlul 40 "Subvenții", articolul 40.15 "Sprijinirea producătorilor agricoli. Resursele financiare necesare implementării ajutorului de minimis se vor încadra în prevederile bugetare ale Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale pe anul 2022, aprobate cu această destinație.						

Secțiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

5.1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normative Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
5.2. Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
5.3. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE) Regulamentul (UE) nr. 1.408/2013 al Comisiei din 18 decembrie 2013 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis în sectorul agricol, modificat prin Regulamentul (UE) nr. 2019/3016 al Comisiei din 21 februarie 2019 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1408/2013 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis în sectorul agricol.
5.3.1. Măsurile normative necesare transpunerii directivelor UE Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
5.3.2. Măsurile normative necesare aplicării actelor legislative UE

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

5.4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

Nu este cazul.

5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate.

Nu este cazul.

5.6. Alte informații.

Nu este cazul.

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative

Nu este cazul.

6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

În procesul de elaborare a proiectului de act normativ au avut loc consultări cu reprezentanții formelor asociative reprezentative din acest sector, respectiv Organizația Interprofesională PRODCOM legume-fructe, reprezentanții producătorilor din principalele zone cu plantatii de struguri de masa, institute și stațiuni de cercetare.

Proiectul va fi supus dezbaterii în cadrul Comisiei de Dialog Social.

Consultările au avut în vedere reprezentativitatea structurilor asociative din sectorul fructelor precum și activitatea pe care acestea o desfășoară în beneficiul producătorilor și a relațiilor pe filiera de produs.

6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale

Nu este cazul.

6.4. Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative

Nu este cazul.

6.5. Informații privind avizarea de către:

- a) Consiliul Legislativ
- b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării
- c) Consiliul Economic și Social
- d) Consiliul Concurenței
- e) Curtea de Conturi

Proiectul de act normativ se avizează de Consiliul Legislativ și Consiliul Economic și Social.

6.6. Alte informații

Nu este cazul

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

7.1. Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ

Au fost respectate prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică. Proiectul a fost postat pe site-ul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, www.madr.ro în data de 13.04.2022, la secțiunea Proiecte de acte normative.

7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice.

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

Secțiunea a 8-a

Măsuri privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ

8.1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ

Proiectul de act normative se implementează de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale și instituțiile subordonate

8.2. Alte informații

Nu este cazul.

În acest sens a fost elaborat prezentul proiect de Hotărâre de Guvern pentru aprobarea programului de susținere a producției de struguri de masă pentru anul 2022, pe care îl supunem spre adoptare.

**MINISTRUL AGRICULTURII
ȘI DEZVOLTĂRII RURALE**

Adrian-Ionuț CHESNOIU

Avizăm

**VICEPRIM-MINISTRU,
MINISTRUL TRANSPORTURILOR ȘI
INFRASTRUCTURII**

Sorin Mihai GRINDEANU

MINISTRUL FINANTELOR PUBLICE

MINISTRUL AFACERILOR EXTERNE

Adrian CÂCIU

Bogdan Lucian AURESCU

MINISTRUL JUSTIȚIEI

Marian-Cătălin PREDOIU